

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 sierpnia 2015 roku powódka (...) spółka akcyjna W W. wniosła o zasądzenie od J. S. kwoty 1.763,11 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o orzeczenie o kosztach sądowych. W uzasadnieniu powódka wskazała, że zawarła z pozwanym umowę pożyczki w kwocie 1.100 zł. Pozwany był zobowiązany do spłaty pożyczki. Kwota dochodzona pozwem to 1.100 zł tytułem kapitału, 30,11 zł skapitalizowanych odsetek umownych od 16 kwietnia 2015 roku do dnia 5 sierpnia 2015 roku, 123 zł tytułem kosztów przygotowania i wysłania monitu, 75 zł tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, 390 zł tytułem opłaty przygotowawczej, 45 zł tytułem opłaty administracyjnej.

Nakazem zapłaty z dnia 2 września 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie.

Pozwany w piśmie z dnia 6 października 2015 roku wyjaśnił, że nie jest i nie był klientem powódki, nie brał od powódki żadnych pieniędzy. Pismo zostało potraktowane jako sprzeciw, który został doręczony powódce drogą elektroniczną.

Po przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego w Goleniowie powódka uzupełniła pozew.

Pozwany nie uzupełnił sprzeciwu i Sąd przyjął jego dotychczasowe stanowisko.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 kwietnia 2015 roku strony zawarły umowę pożyczki nr (...) zgodnie z którą powódka udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 1.100 zł, która została wypłacona. Całkowita kwota pożyczki została określona na 1.100 zł, zaś kwota do zapłaty na 1.628,35 zł. Opłata przygotowawcza została ustalona na 390 zł, opłata administracyjna 45 zł. Pożyczka została udzielona na 7 miesięcy, zaś spłata została podzielona na 7 rat. Odsetki łącznie zostały określone na 33,35 zł. W umowie określono koszty czynności windykacyjnych.

Dowód:

- umowa, k. 35 - 41;

- harmonogram, k. 42;

Pozwany nie zwrócił pożyczki.

Pismem z dnia 28 maja 2015 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 262,18 zł.

Pismem z dnia 15 czerwca 2015 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 311,18 zł.

Pismem z dnia 6 lipca 2015 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 595,24 zł.

Dowód:

- pisma, k. 43-45;

Pismem z dnia 22 lipca 2015 roku powódka wypowiedziała umowę.

Dowód:

- wypowiedzenie umowy, k. 46;

Pismem z dnia 29 lipca 2015 roku pozwany wskazał, że nie zawierał z powódką umowy.

Dowód:

- pismo, k. 12,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w części.

Strony łączyła umowa pożyczki.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zaferowanych przez powódkę i pozwanego.

Pomimo, że pozwany zakwestionował, że zawarł z powódką umowę, to nie naprowadził żadnych dowodów na tę okoliczność. W ocenie Sadu twierdzenie pozwanego jest gołosłowne, tym bardziej, że powódka legitymuje się umową pożyczki podpisaną przez pozwanego.

W związku z tym Sąd ustalił, że strony zawarły umowę o treści jak na k. 35 - 42. Nie budzi wątpliwości, że pozwany założył swój podpis pod tą umową. Przedmiotem sporu jest kwestia zapłaty przez pozwanego kwoty 1.100 złotych tytułem niespłaconego kapitału pożyczki oraz odsetek od pożyczki, a także innych opłat, jakie strony ustaliły przy zawarciu umowy.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Twierdzenie istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Pojęcia ciężaru dowodu w znaczeniu formalnym (art. 232 k.p.c.) i ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym (art. 6 k.c.) są wprawdzie różne, ale pozostają w związku ze sobą, ponieważ na uznanie przez sąd twierdzeń stron za udowodnione wpływa treść informacji, jakie sąd uzyskuje na podstawie zebranych środków dowodowych. Przedstawianie środków dowodowych i uzasadnianie twierdzeń to jednak odmienne czynności. Dlatego ich utożsamianie nie jest zasadne. Art. 6 k.c. ma szerszy zakres, niż wynika to z samej jego treści. Przed wszczęciem procesu wskazuje potencjalnym stronom, że wszczynając postępowanie przed sądem, będą musiały wywiązać się z ciężaru udowodnienia sformułowanych przez siebie twierdzeń i określa kierunek ich aktywności dowodowej. Artykuł 6 k.c. jest normą decyzyjną. Stanowi to jego zasadniczą funkcję, pozwalającą rozstrzygnąć proces merytorycznie oraz wskazać, po przeprowadzeniu dowodów, która strona ponosi skutki nieudowodnienia przedstawionych sądowi twierdzeń (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2007 r., II CSK 22/07, Lex nr 319569; z dnia 7 maja 2004 r., III SK 32/04, Lex nr 440864).

Co prawda reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie, jednakże nie może ulegać wątpliwości, iż to na powodzie ciąży dowód faktów prawotwórczych, z którymi wiąże się jego żądanie. Ciężar dowodu wiąże się z obowiązkiem twierdzenia (ciężarem twierdzenia) i obowiązkiem dowodzenia tych wszystkich okoliczności, które mogą być stosownie do art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu. W myśl bowiem art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, w związku z czym przy interpretacji art. 6 k.c. należy mieć na uwadze, że przedmiotem dowodu są tylko fakty prawnie relewantne, istotne dla rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach stron procesu, te, z którymi norma prawna wiąże konsekwencje. Z punktu widzenia roli, jaką odgrywa fakt przy podejmowaniu rozstrzygnięcia, można rozróżnić fakty prawotwórcze, czyli uzasadniające twierdzenie o istnieniu prawa, oraz tamujące i niweczące prawo, czyli wskazujące na nieistnienie prawa, czy to jego niepowstanie, czy to wygaśnięcie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei - na pozwanym (np. w wypadku podniesienia przez niego ekscepcji przeszkadzających powstaniu prawa). Co do zasady na pozwanym spoczywa zatem ciężar udowodnienia okoliczności niweczących lub tamujących roszczenie powoda. Obowiązek natomiast wykazania samego istnienia jak i wysokości roszczenia dochodzonego w pozwie spoczywa stosownie do treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. na powodzie. Zgodnie z ich treścią strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powód więc ma obowiązek wykazać dowodami

zaktualizowanie się wszystkich podstaw odpowiedzialności pozwanego co do samej zasady jak i wysokości i tym samym zasadności swoich roszczeń. Powód winien więc udowodnić, iż przysługuje mu roszczenie i to w określonej wysokości.

W realiach niniejszej sprawy Sąd doszedł do wniosku, że powódka wykazała roszczenie co do zasady w zakresie kwoty kapitału, odsetek w kwocie 30,11 zł oraz częściowo opłaty przygotowawczej w kwocie 55 zł – łącznie 1.185,11 zł.

Postawą prawną umowy pożyczki jest przepis art. 720 k.c. Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Sąd dokonał oceny umowy poprzez pryzmat ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U nr poz. 1497 t.j.) w wersji na dzień zawarcia umowy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Przepis art. 9 ust. 1 ustawy stanowi, że kredytodawca przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki jest zobowiązany do dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta. Ocena zdolności kredytowej dokonywana jest na podstawie informacji uzyskanych od konsumenta lub na podstawie informacji pozyskanych z odpowiednich baz danych lub zbiorów danych kredytodawcy. Konsument jest zobowiązany do przedstawienia, na żądanie kredytodawcy, dokumentów i informacji niezbędnych do dokonania oceny zdolności kredytowej.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały.

Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać:

- 1) imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) całkowitą kwotę kredytu;
- 5) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 6) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1;
- 9) zestawienie zawierające terminy i zasady płatności odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, w przypadku gdy kredytodawca lub pośrednik kredytowy udziela karencji w spłacie kredytu;

- 10) informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 11) roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 12) skutki braku płatności;
- 13) informację o konieczności poniesienia opłat notarialnych, o ile wystąpią;
- 14) sposób zabezpieczenia i ubezpieczenia spłaty kredytu, jeżeli umowa je przewiduje;
- 15) termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym;
- 16) prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 17) informację o prawie kredytodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty kredytu przed terminem i zasady ustalenia wysokości tej prowizji;
- 18) informację o prawie, o którym mowa w art. 59 ust. 1;
- 19) warunki wypowiedzenia umowy;
- 20) informację o możliwości korzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury, jeżeli takie prawo przysługuje konsumentowi;
- 21) wskazanie organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17 i art. 31-33, konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Jeżeli kredytodawca w umowie nie określił zasad i terminów spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w równych ratach, płatnych co miesiąc, od dnia zawarcia umowy. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy (art. 47).

Mając na uwadze przytoczone przepisy nie sposób uznać, że powódka w stosunkach z pozwanym wykonywała swoje uprawnienia w sposób sprzeczny z prawem – ww. ustawą.

Nie budzi wątpliwości, że w orzecznictwie wskazuje się, że prawidłowa wykładnia ustawy o kredycie konsumenckim prowadzi do wniosku, że obligatoryjne postanowienia (*essentialia negotii*) umowy o kredyt konsumencki, które zostały wymienione w tym przepisie, powinny być w umowie uzgodnione literalnie, wyraźnie, bezpośrednio i wyczerpująco, czego nie gwarantuje odesłanie w całości lub w części tych postanowień do informacji zawartych w abstrakcyjnych wzorcach umownych, regulaminach lub inaczej nazwanych ogólnych warunkach stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych. Konsument ma prawo do przejrzystej, kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami i niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów - /tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2006 r. III SK 7/06, OSNP 2007/13-14/207/.

W ocenie Sądu postanowienia umowy pożyczki podają w sposób wystarczający informację o rocznej stopie oprocentowania pożyczki. Ustalenie oprocentowania 9% było wystarczające dla spełnienia wymogu wskazania stopy procentowej. Stopa ta nie przekracza odsetek maksymalnych, dopuszczone przez ustawodawcę w art. 359 k.c. Wysokość odsetek maksymalnych określa § 2¹, który stanowiła, że maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne).

W ocenie Sądu postanowienia zawarte w umowie częściowo naruszają art. 385¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przecież umowa pożyczki polega na tym, że dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Pozwany wiedział jaką ilość pieniędzy otrzymuje i jaką winien zwrócić (doręczono mu harmonogram spłat). Wskazać trzeba, że uznanie konkretnej klauzuli umownej za niedozwolone postanowienie umowne wymaga więc stwierdzenia łącznego wystąpienia obu przesłanek – „sprzeczności z dobrymi obyczajami” oraz „rażącego naruszenia interesów konsumenta” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 660/12, LEX nr 1408133). Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Właśnie brak równowagi kontraktowej jest najczęściej wskazywanym przejawem naruszenia dobrych obyczajów drogą zastosowania określonych klauzul umownych. Dla uznania klauzuli za niedozwoloną, zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., poza kształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Nie jest więc wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że niewiążące dla pozwanego jako z nim nieustalone indywidualnie, a sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy, jednocześnie nieuzasadnione przez przyzmat przedłożonych przez powódkę dowodów są: opłata przygotowawcza w kwocie 390 zł, co przy wartości pożyczki jawi się jako próba niedopuszczalnego obejścia prawa w zakresie maksymalnych odsetek za opóźnienie; następnie powódka nie wykazała z jakich przyczyn została naliczona opłata administracyjna w kwocie 45 zł, nie wiadomo z jakich przyczyn została ona naliczona.

Następnie niewykazane są koszty windykacji w kwocie 123 zł i 75 zł tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego. Poza tym zauważyć trzeba, że koszty wskazane w umowie mają się nijak do kosztów faktycznie poniesionych przez powódkę, dlatego muszą być uznane za nieobowiązujące pozwanego. Oczywiście powódka może żądać takich kosztów, ale nie mogą one być oderwane od faktycznie poniesionych kosztów, co należy wykazać.

W ocenie Sądu uzasadnione będzie przy tym zasądzenie kwoty 55 zł tytułem części opłaty przygotowawczej, która stanowi 5% wartości pożyczki. Można tylko przypomnieć, że taka cezura górnej wartości „innych opłat” była ustalona w poprzedniej ustawie o kredycie konsumenckim i choć ona obecnie nie obowiązuje, to trafne jest posiłkowe odniesienie się do tej granicy, uzasadniając dopuszczalną wysokość innych opłaty przy pożyczce zawartej z konsumentem. Zdaniem Sądu w tej wysokości opłacie przygotowawczej nie można zarzucić, że sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy pozwanego.

Dalsze odsetki za opóźnienie zostały zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c. od kwoty roszczenia głównego i odsetek kapitałowych oraz 55 zł tytułem części opłaty przygotowawczej. Zgodnie z żądaniem pozwu zostały one zasądzone w wysokości odsetek ustawowych, które od dnia 1 stycznia 2016 roku nie mogą one przekraczać odsetek ustawowych za opóźnienie.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł, jak w sentencji.

Zgodnie z treścią art. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powódka wygrała proces w 67 %. Poniosła koszt 30 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 600 zł tytułem zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

1. Przewodniczący na urlopie od 27.04 do 4 maja
2. Odnotować;
3. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.
4. Akta z pismem lub za 30 dni.